

تبیین تجاری سازی محصولات کشاورزی در اقتصاد روستایی کرگانرود تالش

سیده صدیقه حسنی مهر*

استادیار گروه آموزشی جغرافیا، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد آستارا، آستارا، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۰۷/۱۴ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۱۰/۱۱

چکیده

کشاورزی از دیرباز نقش مهمی در اقتصاد روستایی داشته و امرار معاش بسیاری از روستاییان وابسته به آن می‌باشد بخش کرگانرود تالش از مناطق مهم کشاورزی به شمار می‌رود و با توجه به تولید مازاد در برخی محصولات کشاورزی مانند برنج، کیوی مکان بسیار مناسبی جهت استقرار صنایع تبدیلی محصولات کشاورزی است. در این پژوهش به تبیین تجاری سازی محصولات کشاورزی در اقتصاد روستایی کرگانرود تالش پرداخته شده است. بخش کرگانرود یکی از بخش‌های شهرستان تالش در استان گیلان با مرکزیت شهر لیسار است. براساس فرمول کوکران و با توجه به حجم جامعه آماری، تعداد ۳۷۷ نمونه تعیین شد. روش جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد در راستای نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود: حمایت دولت از کشاورزان برای تولید محصولات کشاورزی.

جلوگیری از تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی و ساخت و سازهای بی‌رویه مسکونی

کلید واژه‌ها: تبیین، تجاری سازی، محصولات کشاورزی، اقتصاد روستایی، کرگانرود تالش

۱. مقدمه

تجاری سازی محصولات کشاورزی، در راستای توسعه اقتصادی روستایی است. روستا و اقتصاد روستایی با کشاورزی ارتباط زیادی دارد، تا آنجا که این نزدیکی را در تعاریف ارائه شده از روستا نیز می‌توان شاهد بود (جوان و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۸). کشاورزی از قدیمی‌ترین شکل فعالیت اقتصادی و تولیدی جامعه است (طالب، ۱۳۸۲: ۲۲۴) به طوریکه تأمین کننده سرمایه برای سایر بخش‌های اقتصادی، فروش محصولات به بازارهای جهانی و افزایش درآمدهای ارزی (شکوری، ۱۳۸۴: ۵۵) و یک بخش مهم اقتصادی جهت توسعه و کاهش فقر در مناطق روستایی کشورهای در حال توسعه بوده و تأمین کننده مواد خام و نیروی کار ارزان برای بخش صنعت می‌باشد

(محمدی یگانه و ولائی، ۱۳۹۳: ۷۸). با این وجود، در حال حاضر وضعیت اقتصاد روستاها به خصوص در کشورهای در حال توسعه روند نزولی به خود گرفته است، به طوری که جابه جایی و مهاجرت‌های گسترده روستاییان به شهرها، گسترش فقر و بیکاری، عدم امنیت غذایی، قرار گرفتن عمده جمعیت روستایی در حاشیه و مواردی از این دست نشان می‌دهد که در عمل، اهداف حیاتی توسعه مبنی بر افزایش پایدار درآمد، گسترش اشتغال‌های تولیدی و برقراری متعادل تر منافع ناشی از رشد در مناطق روستایی با شکست مواجه شده است (قدیری معصوم و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۲۳). از دلایل عمده ضعف ساختاری روستاها و همین طور روستاهای کشور ایران مشکلات اقتصادی آن هاست (سعیدی، ۱۳۷۷: ۹۵-۱۲۰).

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

در چارچوب روند تحول مفهوم توسعه به معنای عام آن، مفهوم توسعه روستایی نیز در گذر زمان دستخوش تغییر و تحول گردیده است. زمینه چنین تغییر و تحولاتی در پارادایم توسعه روستایی به تاسی از پارادایم حاکم بر توسعه از اواخر دهه ۱۹۸۰ میلادی مطرح شده است. در این الگو جهت غلبه بر چالش‌های پیش روی توسعه روستایی در آستانه هزاره سوم، اندیشه توسعه پایدار، تئوری بنیادی در برنامه ریزی توسعه روستایی قلمداد شده است. به واسطه تحولات شکل گرفته در حوزه‌های مذکور و حاکمیت الگوی توسعه پایدار در دهه‌های اخیر، نوع نگرش به روستا و اقتصاد روستایی نیز تا حدودی دستخوش تحول شده است. در قالب این الگو پایداری معیشت و امنیت اقتصادی در نواحی روستایی اهمیتی بسیار اساسی و ضروری دارد (علوی زاده و کرمانی، ۱۳۸۹: ۳۱۱).

در همین راستا در جهت پیشبرد اهداف اقتصادی روستایی افزایش تولید و تجاری سازی مولفه مهمی است که طی آن ایده و نتیجه یا تولیدات حاصل از بخش‌های تحقیقاتی در دانشگاه‌ها، و بخش‌های صنعتی به محصولات، خدمات و فرآیندهای قابل عرضه در بازار تبدیل می‌شود که می‌توان علاوه بر تأمین نیازهای روستائیان با فروش مازاد تولید به سایر مناطق به توان اقتصادی روستاها کمک بسیاری نمود.

بخش کشاورزی، یکی از بخش‌های اقتصادی کشور بوده و در حال حاضر حدود یک چهارم از تولید ناخالص داخلی، یک چهارم اشتغال، بیش از چهار پنجم نیازهای غذایی، یک سوم صادرات غیرنفتی و حدود نه درصد از نیاز صنایع کشور به محصولات کشاورزی توسط این بخش تأمین می‌شود (به استناد گزارش وزارت جهاد کشاورزی در برنامه چهارم توسعه) رشد بخش کشاورزی همچنین با ایجاد تعامل میان این بخش و بقیه بخش‌های اقتصاد روستایی دارای آثار مثبت بر شاخص‌هایی مانند امنیت غذایی، حذف فقر و عرضه خدمات محیطی روستاها است (نصیری، ۱۳۸۲: ۳۱). بنابراین تجاری سازی در بخش کشاورزی ممکن است باعث شکوفایی اقتصاد روستایی شود.

صنعت کشاورزی به عنوان یک کارکرد اقتصادی مهم، در کنار سایر فعالیت‌های تولیدی و خدماتی در سطح مناطق روستایی و محلی جریان دارد و می‌تواند به عنوان ابزار توسعه‌گر اقتصادی در جوامع محلی ایفای نقش کند (شریف زاده و همکاران، ۱۳۸۱: ۵۶).

جوانبخت، فاطمه و جوادی، فریبا، (۱۳۹۶)، "مدل‌های تجاری‌سازی فناوری در کشاورزی" اولین همایش بین‌المللی پژوهش‌های کاربردی علوم کشاورزی بصورت الکترونیکی، در ایران با توجه به نقش کشاورزی در تامین مواد غذایی و وجود توان بالقوه برای تجاری‌سازی فناوری‌ها در بخش کشاورزی، پرداختن به موضوع تجاری‌سازی یافته‌های تحقیقاتی کشاورزی امری ضروری است. در آن مقاله، ضمن بررسی مدل‌های تجاری‌سازی فناوری، مراحل تجاری‌سازی فناوری‌های کشاورزی براساس الگوی ماتانن بیان می‌گردد.

مرتضوی، مهدی و رکن‌الدین افتخاری، عبدالرضا، (۱۳۹۲)، در پروژه "ساماندهی تشکلهای بخش کشاورزی با رویکرد تجاری‌سازی و توسعه بازرگانی" واحد انتشارات اتاق بازرگانی صنایع، معادن، کشاورزی تهران، نتایج حاصل از این مطالعه نشان می‌دهد که ساختار اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی سراسری ایران، امکان ایجاد اتاق‌های منطقه‌ای و محلی را فراهم کرده، که ضمن شکل‌گیری رابطه شبکه‌ای با اعضا به دلیل ماهیت حرفه‌ای خود جایگاه مناسبی در شبکه خط‌مشی‌گذاری بخش کشاورزی کشور خواهد داشت.

علم بیگی، امیر و همکاران، (۱۳۹۱)، "بررسی نقش ابعاد تجاری‌سازی تحقیقات بر توسعه کارآفرینانه فناوری در بخش کشاورزی ایران" مجله علوم کشاورزی ایران، شماره ۱، پرداختند. این تحقیق با هدف شناسایی ابعاد تجاری‌سازی تحقیقات بر تحقیق و توسعه کارآفرینانه در نظام مدیریت فناوری کشاورزی ایران و به روش تحلیل همبستگی و از نوع تحلیل ماتریس کوواریانس - واریانس انجام شد. یافته‌های تحقیق حاکی از آن بود که در شکل‌گیری تحقیق و توسعه کارآفرینانه افزایش ارزش افزوده فناوری و نوآوری پایدار دارای اهمیت بیشتری نسبت به سایر ابعاد هستند. همچنین نتایج تحلیل مسیر نشان داد که در بین ابعاد تجاری‌سازی تحقیقات وجود ملاحظات کارآفرینانه در تهیه و توسعه بسته فناوری، تعیین راهبردهای فن‌آوری و حوزه‌های فن‌آوری بر روی شکل‌گیری تحقیق و توسعه کارآفرینانه بیشترین تاثیر را دارند و ترسیم نقشه راه و ارزیابی فناوری دارای اثر معنی‌داری بر شکل‌گیری تحقیق و توسعه کارآفرینانه نبودند.

آزادی، یونس و بیگ محمدی، حسن، (۱۳۸۷)، در مطالعه‌ای با عنوان «تحلیلی بر توسعه پایدار روستایی، مورد بخش شیروان، استان ایلام» مجله فرهنگ ایلام، شماره ۲۱-۲۰، با بررسی ویژگی‌های منطقه در ابعاد توسعه پایدار، عوامل موثر بر توسعه پایدار روستایی نتیجه گرفته که ایجاد صنایع تبدیلی در منطقه در کنار بخش کشاورزی باعث اشتغالزایی مستقیم و غیر مستقیم و جلوگیری از مهاجرت جوانان و مناسبترین راه برای توسعه پایدار روستایی است. منصوره سلح چینی، نارنج، (۱۳۸۶)، در پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی اصفهان تحت عنوان «نقش فعالیت‌های کشاورزی در توسعه روستایی، مورد بخش خانمیرزا، شهرستان لردگان»، با بررسی فعالیت‌های کشاورزی در منطقه مورد نظر نتیجه گرفته که فعالیت غالب اقتصادی منطقه کشاورزی بوده و برای رسیدن به توسعه پایدار روستایی باید به بخش کشاورزی اهمیت بیشتری داده شود و بطور کلی میتوان گفت توسعه کشاورزی مناسبترین راه برای رسیدن به توسعه پایدار روستایی در این بخش است.

تقی پور، فریده، (۱۳۸۶)، در پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران با عنوان «نقش فعالیت‌های کشاورزی در توسعه روستایی، مورد دهستان سردارآباد - شهرستان شوشتر»، نتیجه گرفته است که بخش کشاورزی این دهستان با

مشکل بازدهی کم تولید و سرمایه گذاری ناچیز مواجه است. قسمت عمده تکنولوژی مورد استفاده فرسوده و کم بازده است. عدم ارتباط منسجم میان کشاورزی و رشد و توسعه صنعتی به این دو بخش اقتصادی پراهمیت ضربه مهمی وارد می‌آورد. اما با توجه به این محدودیت‌ها با نگرش به توان‌های بخش کشاورزی بخش، این مهم استنباط می‌شود که پتانسیل‌های انسانی و طبیعی بخش به عنوان قوه محرک‌های در راه رسیدن به اهداف توسعه‌ای این بخش عمل خواهد نمود.

موسوی، عارف، (۱۳۸۴)، در پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران با عنوان "امکان‌سنجی توسعه کشاورزی مطالعه موردی: شهرستان دهلران"، ضمن بررسی امکان‌سنجی و توانمندی‌های بخش کشاورزی به این نتیجه رسیده که منطقه مورد مطالعه از نظر توان‌های محیطی قابلیت توسعه را دارد و با بکارگیری نیروی کار فعال امر توسعه تسریع نیز می‌گردد. ضعف مدیریت، فرسایش خاک و پایین بودن سطح سواد کشاورزان از عوامل اصلی رکود کشاورزی در این منطقه می‌باشد.

فیروزی، محمد علی، (۱۳۷۹)، در پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، با عنوان "نقش کشاورزی در توسعه روستایی مطالعه موردی: دشت آزادگان، نتیجه گرفته که توسعه باید همه جانبه باشد چون این نوع توسعه موجب پیشرفت می‌شود و نیازهای جمعیت انسانی را برطرف می‌کند احیاء کشاورزی و مدیریت صحیح بهترین راهکار برای توسعه پایدار در این منطقه می‌باشد.

اصولاً یک پژوهش و تحقیق علمی، می‌بایستی یک فرایند منطقی و علمی را طی کند. فرایند سه گانه عبارت است: ۱- مسئله یابی ۲- مسئله شناسی ۳- مسئله گشایی (آسایش و مشیری: ۱۳۸۱: ۲۴).

این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی بوده و روش جمع‌آوری داده‌ها، اسنادی و میدانی می‌باشد. هدف این پژوهش تبیین تجاری‌سازی محصولات کشاورزی و نقش آن در اقتصاد روستاهای بخش کرگانرود تالش شهرستان تالش می‌باشد.

بخش کرگانرود ۳۸۰/۰۰۰ هکتار مساحت دارد و شامل دو دهستان لیسار و خطبه‌سرا بوده که دارای ۶۵ روستا که از این تعداد ۳۸ روستا دارای شورای اسلامی و تعداد ۲۷ روستا دارای دهیاری می‌باشد. بخش کرگانرود دارای تعداد ۷۲۹۶ خانوار و ۲۲۸۶۱ نفر جمعیت می‌باشد.

با توجه به حجم جامعه آماری ۲۲۸۶۱ نفر بوده که با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۳۷۷ نمونه تعیین شد.

جدول ۱- تعداد و درصد نمونه‌های انتخابی بخش کرگانرود

دهستان های بخش کرگانرود	فراوانی	درصد
دهستان لیسار	۱۴۱	۳۷/۴۹
دهستان خطبه‌سرا	۲۳۶	۶۲/۵۱
جمع	۳۷۷	۱۰۰

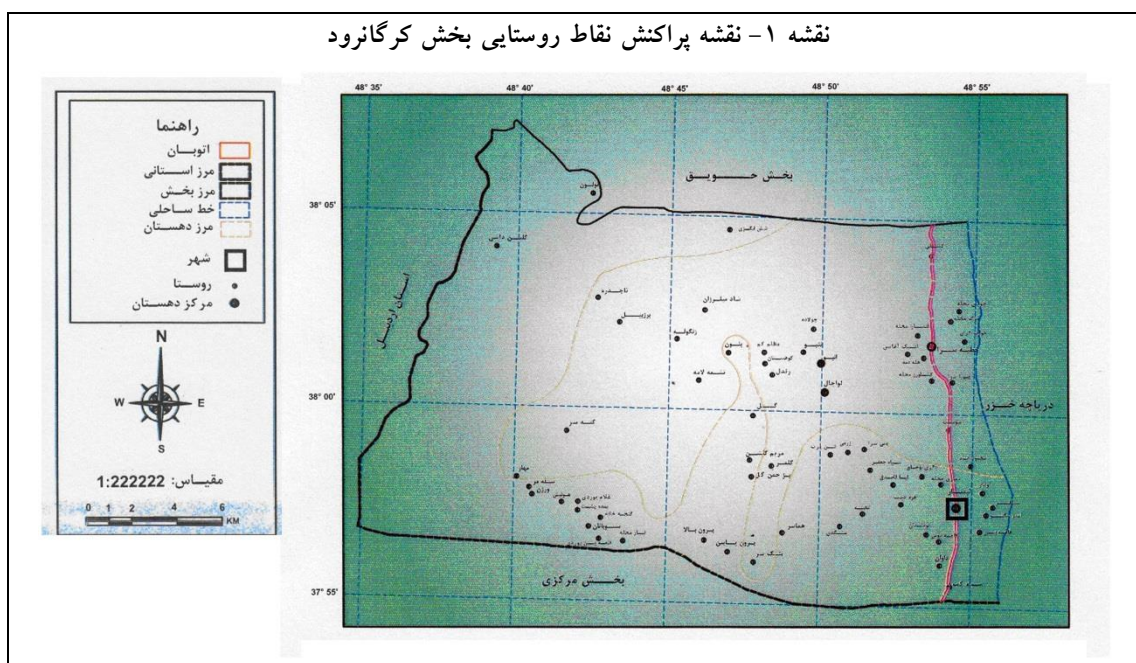
۲. یافته‌های تحقیق

با توجه به رابطه بین روستا و کشاورزی، توسعه‌ی کشاورزی و حمایت از آن نقش تعیین کننده‌ای در توسعه‌ی روستایی و توسعه ملی دارد، به گونه‌ای که می‌توان کشاورزی را محور اساسی توسعه روستایی کشور قلمداد کرد. امروز حمایت از بخش کشاورزی در اکثر کشورهای جهان به عنوان یک موضوع بسیار مهم امنیتی مطرح است حتی دولت‌هایی که ساختار اقتصادی بسیار محکمی دارند به هیچ عنوان دست از حمایت کشاورزان خود بر نمی‌دارند و در همه شرایط و مراحل و با تمام شیوه‌های ممکن از آنها حمایت می‌کنند. (ملکوتی، ۱۳۸۱: ۱۱)

بخش کرگانرود یکی از بخش‌های شهرستان طوالش در استان گیلان در شمال ایران است. نام این بخش از رودخانه کرگانرود بزرگ‌ترین رودخانه منطقه تالش گرفته شده‌است (اطلس گیتاشناسی استان گیلان، ۱۳۸۳).

این محدوده با مرکزیت شهر لیسار که در سال ۱۳۷۴ تأسیس و با ۳۳ روستای بالای ۲۰ خانوار و ۸ روستای زیر ۲۰ خانوار و همچنین ۲۵ روستای خالی از سکنه، یکی از بخش‌های شهرستان تالش می‌باشد که با مساحت ۳۸۰۰۰۰ هکتار در ۱۸ کیلومتری شمال شهر تالش و در فاصله ۵۵ کیلومتری شهرستان مرزی آستارا واقع شده است. بخش کرگانرود از شرق به سواحل زیبای دریای خزر و از جهت غرب به جنگل‌های انبوه سلسله جبال البرز محدود می‌باشد (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان، ۱۳۹۷).

این بخش شامل دو دهستان لیسار و خطبه‌سرا بوده که دارای ۶۵ روستای کددار که از این تعداد ۳۸ روستا دارای شورای اسلامی و تعداد ۲۷ روستا دارای دهیاری می‌باشد. بخش کرگانرود دارای تعداد ۷۲۹۶ خانوار و ۲۲۸۶۱ نفر جمعیت می‌باشد که از این تعداد در حدود ۴۰۰۰ نفر جمعیت و ۱۰۹۵ خانوار در محدوده شهری لیسار و مابقی آن در محدوده روستایی این بخش واقع می‌باشند.

در فرآیند اجرایی، نخست پرسشنامه‌های تحقیق جهت پاسخگویی تهیه و بین ۳۷۷ نفر با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی توزیع گردید که پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، با نرم‌افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

جدول ۲- توزیع تعداد و درصد نمونه‌ها به تفکیک جنسیت

جنسیت	فراوانی مطلق	درصد
مرد	۲۳۵	۶۲/۳
زن	۱۴۲	۳۷/۷
جمع	۳۷۷	۱۰۰

همانطور که جدول (۲) نشان می‌دهد بیشترین تعداد گروه نمونه تحقیق با ۶۲/۳ درصد مرد (۲۳۵ نفر) و بقیه با تعداد با ۳۷/۷ درصد زن (۱۰۵ نفر) می‌باشند.

جدول ۳- توزیع تعداد و درصد نمونه‌ها به تفکیک سن

سن	فراوانی مطلق	درصد
زیر ۲۰ سال	۲۴	۶/۴
۲۰ تا ۴۰ سال	۹۹	۲۶/۳
۴۰ تا ۶۰ سال	۲۲۷	۶۰/۲
۶۰ سال و بالاتر	۲۷	۷/۲
جمع	۳۷۷	۱۰۰

جدول ۳ نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی گروه نمونه تحقیق مربوط به سن ۴۰ تا ۶۰ سال با ۶۰/۲ درصد (۲۲۷ نفر) و کمترین فراوانی مربوط به سن زیر ۲۰ سال با ۶/۴ درصد (۲۴ نفر) است.

جدول ۴- توزیع تعداد و درصد نمونه‌ها به تفکیک میزان تحصیلات

میزان تحصیلات	فراوانی مطلق	درصد
بی سواد	۹	۲/۴
ابتدایی	۲۲	۵/۸
راهنمایی	۱۷۶	۴۶/۷
متوسطه	۱۰۸	۲۸/۶
کاردانی	۳۱	۸/۲
کارشناسی	۱۷	۴/۵
کارشناسی ارشد	۱۴	۳/۷
جمع	۳۷۷	۱۰۰

جدول ۴ نشان می دهد که بیشترین فراوانی گروه نمونه تحقیق مربوط به تحصیلات راهنمایی با ۴۶/۷ درصد (۱۷۶ نفر) و کمترین فراوانی مربوط به افراد بی سواد با ۲/۴ درصد (۹ نفر) است.

جدول ۵- توزیع تعداد و درصد نمونه ها به تفکیک نوع شغل

نوع شغل	فراوانی مطلق	درصد
زراعت	۲۳۲	۶۱/۵
باغداری	۷۴	۱۹/۶
دامداری	۲۹	۷/۷
صید و شکار	۱۰	۲/۷
خدمات	۳۲	۸/۵
جمع	۳۷۷	۱۰۰

جدول ۵ نشان می دهد که بیشترین تعداد با ۶۱/۵ درصد (۲۳۲ نفر) به شغل زراعت و کمترین تعداد با ۲/۷ درصد (۱۰ نفر) به شغل صید و شکار مشغول هستند.

جدول ۶- توزیع تعداد و درصد نمونه ها به تفکیک میزان درآمد ماهانه

میزان درآمد ماهانه	فراوانی مطلق	درصد
پانصد هزار تومان	۲۰	۵/۳
بین پانصد هزار تا یک میلیون تومان	۶۸	۱۸
بین یک تا یک و نیم میلیون تومان	۱۴۶	۳۸/۷
بیشتر از یک و نیم میلیون تومان	۱۴۳	۳۷/۹
جمع	۳۷۷	۱۰۰

جدول ۶ نشان می دهد که بیشترین فراوانی گروه نمونه تحقیق با ۳۸/۷ درصد (۱۴۶ نفر) دارای درآمد ماهانه بین یک تا یک و نیم میلیون تومان و کمترین فراوانی با ۵/۳ درصد (۲۰ نفر) دارای درآمد ماهانه پانصد هزار تومان هستند.

جدول ۷- توزیع تعداد و درصد نمونه ها به تفکیک میزان هزینه ماهانه

میزان هزینه ماهانه	فراوانی مطلق	درصد
کمتر از پانصد هزار تومان	۲۸	۷/۴
بین پانصد هزار تا یک میلیون تومان	۱۷۵	۴۶/۴
بین یک تا یک و نیم میلیون تومان	۱۴۱	۳۷/۴
بیشتر از یک و نیم میلیون تومان	۳۳	۸/۸
جمع	۳۷۷	۱۰۰

جدول ۷ نشان می دهد که بیشترین فراوانی گروه نمونه تحقیق با ۴۶/۴ درصد (۱۷۵ نفر) دارای هزینه ماهانه بین پانصد هزار تا یک میلیون تومان و کمترین فراوانی با ۷/۴ درصد (۲۸ نفر) دارای هزینه ماهانه کمتر از پانصد هزار تومان هستند.

با استناد به نتایج حاصل از پرسشنامه در مورد نقش تجاری سازی محصولات کشاورزی در اشتغالزایی روستاهای بخش کرگانرود تالش و با توجه به جدول ۸، که مقدار سطح معنی داری کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد ($r = ۰/۷۹۳$ و $P > ۰/۰۵$) نشان می دهد، و با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت بین متغیرهای تجاری سازی محصولات کشاورزی و اشتغالزایی روستاهای بخش کرگانرود رابطه مثبت، مستقیم و معنادار وجود دارد و شدت همبستگی ۰/۷۹۳ یا ۷۹ درصد است به عبارت دیگر، تجاری سازی محصولات کشاورزی در اشتغالزایی روستاهای بخش کرگانرود تالش مؤثر است.

جدول ۸- ضریب همبستگی بین تجاری سازی و اشتغالزایی

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی پیرسون	سطح معنی داری (sig) دو دامنه
تجاری سازی	۳۷۷	۰/۷۹۳	۰/۰۰۰
اشتغالزایی			

با توجه به جدول ۹، مقدار سطح معنی داری کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد ($r = ۰/۳۶۶$ و $P > ۰/۰۵$) با اطمینان ۹۵ درصد و با استناد نتایج مستخرج از پرسشنامه در مورد تاثیر تجاری سازی محصولات کشاورزی در افزایش درآمد روستاهای بخش کرگانرود تالش، می توان گفت بین متغیرهای تجاری سازی محصولات کشاورزی و افزایش درآمد روستاهای بخش کرگانرود رابطه مثبت، مستقیم و معنادار وجود دارد. همچنین شدت همبستگی ۰/۳۶۶ یا حدود ۳۷ درصد است. به عبارت دیگر، تجاری سازی محصولات کشاورزی در افزایش درآمد روستاهای بخش کرگانرود تالش مؤثر است.

جدول ۹- ضریب همبستگی بین تجاری سازی و افزایش درآمد

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی پیرسون	سطح معنی داری (sig) دو دامنه
تجاری سازی	۳۷۷	۰/۳۶۶	۰/۰۰۰
افزایش درآمد			

۴. بحث و نتیجه گیری

در این تحقیق که به تبیین تجاری سازی محصولات کشاورزی در اقتصاد روستایی کرگانرود تالش پرداخته شد، آشکار گردید که مفهوم تجاری سازی، در اقتصاد روستایی از اهمیت دوچندانی برخوردار است و کشاورزی محور اصلی تأمین معشیت به شمار آمده و مهم ترین رکن اقتصادی روستاهای بخش کرگانرود تالش را تشکیل می دهد و بیشتر جمعیت نواحی بخش کرگانرود به کشاورزی اشتغال دارند، بطوری که تعداد شاغلان بخش کشاورزی رتبه

نخست را به خود اختصاص داده است، با توجه به یافته‌های تحقیق که تجاری سازی محصولات کشاورزی به میزان زیادی می‌تواند به رونق اقتصادی، اشتغال زایی و افزایش درآمد روستاهای بخش کرگانرود تالش منجر شود. برای بررسی بهتر این موضوع، پرسشنامه‌هایی تهیه و بین ۳۷۷ نفر از اهالی روستاهای بخش کرگانرود توزیع گردید، که اولاً تجاری سازی محصولات کشاورزی با میزان اشتغالی در مناطق روستایی بخش کرگانرود ارتباط مثبت، مستقیم و معناداری دارد، ثانیاً تجاری سازی محصولات کشاورزی موجب افزایش میزان اشتغالی بالایی می‌شوند همچنین با افزایش میزان تجاری سازی محصولات کشاورزی در مناطق روستایی بخش کرگانرود، میزان درآمد ساکنین در محدوده مورد مطالعه نیز افزایش می‌یابد. بنابراین، تجاری سازی محصولات کشاورزی در روستاهای محدوده مورد مطالعه راه حل توسعه روستایی پایدار است که در این راستا برخی پیشنهادات به قرار زیر ارائه می‌گردد.

- حمایت دولت از کشاورزان برای تولید محصولات کشاورزی.

- قیمت گذاری مناسب محصولات کشاورزی .

- ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب مرتبط با کشاورزی در مناطق روستایی برای جلوگیری از مهاجرت روستاییان.

- جلوگیری از تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی و ساخت و سازهای بی‌رویه مسکونی بر روی زمین‌های کشاورزی

- افزایش کمیت و کیفیت محصولات کشاورزی.

منابع

۱. آزادی، یونس و بیگ محمدی، حسن. (۱۳۸۷). تحلیلی بر توسعه پایدار روستایی، مورد بخش شیروان، استان ایلام، مجله فرهنگ ایلام، شماره ۲۱-۲۰.
۲. آسایش، حسین و مشیری، سیدرحیم. (۱۳۸۱). روش‌شناسی و تکنیک‌های تحقیق علمی در علوم انسانی با تاکید بر جغرافیا، تهران: انتشارات قومس.
۳. اطلس گیتاشناسی استان گیلان، ۱۳۸۳ .
۴. تقی پور، فریده. (۱۳۸۶). نقش فعالیت های کشاورزی در توسعه روستایی، مورد دهستان سردارآباد- شهرستان شوشتر، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
۵. جوان، جعفر و حیدری مکرر، حمید. (۱۳۸۹). نقش چاهک‌ها در متنوع سازی اقتصاد روستایی مطالعه موردی: شهرستان زهک در سیستان و بلوچستان، پژوهش های جغرافیای انسانی، شماره ۷۶.
۶. جوانبخت، فاطمه و جوادی، فریبا. (۱۳۹۶). مدل‌های تجاری سازی فناوری در کشاورزی، اولین همایش بین‌المللی پژوهش های کاربردی در علوم کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست، بصورت الکترونیکی، دبیرخانه دایمی کنفرانس، www.civilica.com
۷. سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گیلان، ۱۳۹۷ .

۸. سعیدی، عباس. (۱۳۷۷). توسعه پایدار و ناپایداری توسعه روستایی، فصلنامه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، سال ۲، شماره ۳۴.
۹. شریف‌زاده، احمد و مراد نژاد، حمید. (۱۳۸۱). گردشگری روستایی و توسعه پایدار روستایی، مجله جهاد، شماره ۲۲.
۱۰. شکوری، علی. (۱۳۸۴). سیاست های توسعه کشاورزی در ایران، انتشارات سمت، تهران، ۱۴.
- صیامی، لیلیا، (۱۳۹۷)، پایان نامه کارشناسی‌ارشد، تجاری سازی محصولات کشاورزی و نقش آن در اقتصاد روستایی مطالعه موردی: شهرستان تالش بخش کرگانرود، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آستارا،
۱۱. علم بیگی، امیر و ملک محمدی، ایرج و اسدی، علی و زارعی، بهروز. (۱۳۹۱). بررسی نقش ابعاد تجاری سازی تحقیقات بر تحقیق و توسعه کارآفرینانه فناوری در بخش کشاورزی ایران، مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، دوره ۲، شماره ۱، ص ۴۹-۶۱.
۱۲. علوی زاده، امیر محمد و کرمانی، مهدی. (۱۳۸۹). متنوع سازی فعالیت‌های اقتصادی رویکردی در توسعه پایدار روستایی، دبیر خانه همایش مجمع تشخیص مصلحت نظام. کشاورزی در افق ۱۴۰۴.
۱۳. فیروزی، محمد علی. (۱۳۷۹). نقش کشاورزی در توسعه روستایی مطالعه موردی: دشت آزادگان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
۱۴. محمدی یگانه، بهروز و ولائی، محمد. (۱۳۹۳). تنوع بخشی به اقتصاد روستاها جهت تحقق توسعه پایدار مورد: دهستان مرحمت آباد شمالی شهرستان میاندوآب، فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، سال سوم، شماره ۲، ص ۵۴-۷۰.
۱۵. مرتضوی، مهدی و همکاران، (۱۳۹۲). ساماندهی تشکل های بخش کشاورزی با رویکرد تجاری سازی و توسعه بازرگانی، واحد انتشارات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران.
۱۶. ملکوتی، مهدی، ۱۳۸۱، کشاورزی بیش از پیش نیازمند حمایت است، روزنامه همشهری شماره ۲۹۶۱.
۱۷. منصورى سلح چینی، نارنج. (۱۳۸۶). نقش فعالیت های کشاورزی در توسعه روستایی، مورد بخش خان میرزا، شهرستان لردگان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی اصفهان.
۱۸. موسوی، عارف. (۱۳۸۴). امکان سنجی توسعه کشاورزی مطالعه موردی: شهرستان دهلران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
۱۹. نصیری، پ. (۱۳۸۲). اثرات بلند بلند مدت و کوتاه مدت متغیرهای کلان بر بخش کشاورزی (۱۳۷۸-۱۳۵۰)، مجموعه مقالات همایش کشاورزی و توسعه ملی، جلد دوم، انتشارات موسسه پژوهش های برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی.